

MAITE CARRANZA

L'esperit dels gels

Una aventura
màgica al cor
de la selva

Advertiment

Aquesta història comença a Groenlàndia, el país del fred, en una data molt especial, el solstici d'estiu.

El dia més llarg de l'any és, a les terres del glaç permanent, una nit blanca. El sol, a l'horitzó, no arriba a pondre's i els seus darrers raigs nocturns reben l'alba. Les nits blanques són nits màgiques en les quals tot pot succeir. Tot confirma que l'alba és el moment més indicat perquè comencin certes històries increïbles, i aquest fou el moment precís en què es van trobar l'Anarfiq, el petit esquimal, i el Iouq, l'esperit dels gels.

Va ser una trobada casual. Tanmateix, aquesta no va ser l'única coincidència. L'Otília, la periodista somniadora, es va decidir a fer un tomb i va refugiar-se al vaixell verd. En D.J., el capità avesat a beure, no va acabar la seva ronda d'*aquavit* i va retornar al seu mercant abans del que estava previst. El iot d'en Peddeckoe va fer cap a Nuuk aquella mateixa matinada.

Una noia anglesa, un mariner ebri, un esquimal i un esperit es troben en una nit màgica. Tal vegada, si no hagués estat així mai no s'hauria forjat aquesta història i tampoc mai ningú no hauria pogut escriure aquest llibre.

El recorregut del viatge

Capítol 1

Al port de Nuuk, la petita capital de Groenlàndia, els vaixells reposaven inactius damunt les aigües fosques, quasi glaçades.

El sol no s'havia post, encara. En aquella època de l'any, una claror tènue, però molesta, ho envaïa tot fins més enllà de la mitjanit. Era el llarg dia polar del solstici d'estiu.

El vell port natural, com qualsevol altre centre mercant de les costes àrtiques, acusava la intensa activitat humana. Tanmateix, a aquelles hores del vespre, el silenci planava damunt les immenses grues i res no destorbava les rates que s'esmunyien entre els contenidors i s'amagaven a les sitges.

Quan les sirenes de les factories anunciaren el final del segon torn i emmudiren les perforadores que treballaven a les obres d'ampliació del port, els carrers s'ompliren d'una multitud bigarrada que col·lapsava les vies amb les seves bicicletes. Uns es perderen per les avingudes quadriculades, entre les finques daneses, petites i boniques com casetes de nines, amb la roba acolorida eixugant-se a les finestres; d'altres enfilaren els carrerons estrets i costeruts cap a les barriades de barraques de fusta i llautó.

De mica en mica, el Nuuk treballador deixava el seu lloc al Nuuk nocturn. Els voltants del port, coberts d'una boirina freda i enganxifosa que calava fins al moll de l'os,

s'omplien de cançons desafinades i de trencadisses d'ampolles. Els treballadors mestissos abandonaven les barraques per anar a celebrar el final de la jornada remullant la gola amb *aquavit*, una beguda aspra que era si fa no fa com el *whisky* nacional. Se'ls afegien els estibadors i les tripulacions de pas. Japonesos, danesos, canadencs... tots fumaven, bevien, s'escriassaven i omplien la nit de batusses i sorolls.

Nuuk s'amarava d'una llum somorta. Tímidament, s'encengueren els fanals de la vora dels molls i les bombetes virolades de les tavernes. Els vapors de l'alcohol es fongueren amb la humitat i espesseïren la boira a l'entorn del port. A l'entrellum només destacaven els vestits de les noies que s'esperaven, amb les cigarretes enceses, a l'entrada dels locals de mala reputació, o el llampegueig instantani d'una ampolla abans d'estavellar-se contra l'asfalt.

Nuuk rebia el diumenge, com cada setmana, entre tentines, glops d'*aquavit* i petons freds. Era un dissabte al vespre qualsevol.

No gaire lluny, entre les capsas de tabac buides escampades per les dàrsenes del port, l'Anarfiq es desentumia després d'una llarga dormida. Va estirar el cos mandrosament, com un felí, i, sense fer cap mena de soroll, es posà dret. Vivia al moll, entre les capsas dels magatzems i els carregaments dels mercants. Treballava de nit, tot sol, ràpid i lleuger com una bestiola. L'Anarfiq va ensumar l'aire, sentia una olor estranya. Algunes rates li passaren a frec, però ell no s'immutà. En realitat, ell era company de les rates i sovint les imitava: en sabien prou d'escapolir-se dels humans. Va fer

una ganyota de satisfacció: si tingués la grandària d'una rata, de ben segur que cap vigilant no l'enxamparia mai.

L'Anarfiq no era gaire alt, per als seus onze anys. Com gairebé tots els mestissos, havia heretat els ulls oblics, els cabells negres i llisos i les cames curtes dels seus parents materns. La sang danesa del seu pare s'havia esvaït per encanteri, potser la blavor penetrant de les seves ninetes era l'únic tret d'una vaga ascendència escandinava. En la resta de coses, l'Anarfiq no es diferenciava gens dels petits esquimals del nord, allà a Thule, ni dels trinxeraires que corrien pels carrers de Nuuk.

Potser havia tingut avantpassats caçadors de foques, tanmateix la seva vida era lluny de les estepes de gel. El seu món es reduïa al port. Havia crescut i s'havia espavilat entre les estibes de peix fresc, els carregaments de gra i els bidons de gasoil. Ara coneixia tots els racons i amagatalls del moll com si fos casa seva i controlava les arribades i sortides dels vaixells. L'Anarfiq tenia alguns amics, mariners i estibadors que distreien els vigilants quan arreplegava un parell d'ampolles de *bourbon* i les venia als turistes.

Aquella nit l'Anarfiq estava de bon humor, havia ullat un carregament de tabac anglès acabat d'arribar. Era una mercaderia fresca i fàcil, només li calia esperar els roncs d'en Sorrag, el vigilant nocturn, per actuar.

Va canviar de posició amb cautela, controlant cada moviment, i, ràpid com una llúdria, es va fondre entre les ombres. Avançava arrambat al mur, amb cura d'evitar la claror esmorteïda de ponent. En pocs minuts va guanyar l'espai entre les sitges i les cambres de bacallà. Ja era a prop. Tan-

mateix, unes passes més enllà, una sensació estranya, el va fer aturar. Es va arraulir darrere un bidó i, com una bestiola malfiada, va estirar el coll tractant de penetrar la foscor amb els ulls, d'escoltar el silenci, de flairar totes les olors. No veia ni sentia res, però l'amoïnava una presència vaga.

No gaire lluny, una ombra imperceptible es confonia amb l'entrellat metàl·lic d'una grua.

Capítol 2

De l'hotel estant, alçat damunt de la badia, les tavernes del port es destacaven com una processó de lluernes enmig de la boira.

En una finestra del primer pis, l'Otília premia el nas contra els vidres i arrufava les celles en una ganyota de contrarietat. Havia deixat volar la imaginació massa estona per aquells molls vagament il·luminats i curulls de vida, de notícies, de realitats que eren allà esperant ser collides per una futura periodista com ella. Va acceptar de fer aquell viatge ben creguda que els reportatges volarien cap a les seves mans. Només caldria agafar-los i així podria convèncer el seu pare de la seva veritable vocació. Els temes que se li van acudir li van semblar genials, dignes de ser publicats en portada de, com a mínim, tres de les revistes més prestigioses de la universitat: les deplorables condicions de vida dels inuits a les ciutats, l'extinció de l'ós blanc i la imparabile desaparició del gel àrtic. Tres reportatges agosarats i de ben segur molt ben documentats que haurien posat el punt final a la discussió eterna amb Mr. Wilt, el seu pare, encaparrat a obligar-la a estudiar dret. Aquesta era la intenció per la qual s'havia enrolat en un viatge que havia cregut que seria emocionant i que havia acabat sent una presa de pèl. Va sospirar fastiguejada bo i contemplant les fosques i

gelades aigües del port de Nuuk. A mesura que retornava a la realitat se li enfosquia la mirada i la seva fesomia traïa l'avorriment, que, novament, tornava a envair-la. L'habitació era petita, vulgar, moblada sense gust, però no l'enutjava tant com l'actitud de la seva companya que, ignorant de tot, continuava ajaguda al llit llegint una novel·la policíaca i buidant una immensa bossa de tramussos.

L'Otília es va tornar a girar cap a la badia per no veure-la. Li regirava els budells la seva apatia i el seu evident mal gust. Mai no hauria hagut de fer aquell viatge. Cada dia es penedia de la mala pensada que va tenir en deixar-se entabanar pel seu oncle que va ser l'encarregat de triar l'agència, la ruta i la companyia. Tot plegat havia resultat decebedor. Era un viatge fet a mida per a estudiants anglesos benestants incapaçs de destriar la diferència entre les aigües de l'àrtic o un escenari refrigerat de Walt Disney. N'estava fins al capdamunt del *mister*, del paraigua del *mister*, dels horaris rígids, de les normes estúpides, de la barrera que no podien creuar per acostar-se als nadius, dels tramussos de la seva companya d'habitació, dels museus horrorosos que visitaven i de la vergonya que sentia en passejar acompanyada de vint-i-tres anglesos babaus i cursis disfressats d'exploradors.

Va observar de reüll la seva companya. Probablement, en girar la pàgina, faria un badall i li demanaria per tancar el llum. Repetia la mateixa escena cada vespre.

L'Otília va obrir la finestra de bat a bat i es va omplir els pulmons amb l'aire humit de l'Àrtic. Aquella nit no podria dormir, ho intuïa.

—Otília, tanca la finestra, que fa fred!

Es va sentir un badall i el soroll dels tramussos en caure sobre l'estora.

–Si us plau, el llum.

L'Otília va pitjar l'interruptor i va tornar fent tentines fins a l'ampit del finestral. La nit blanca, temptadora, l'atreïa més que no pas el llit. A la badia hi havia, recalats, vaixells de totes mides. Va intentar fixar la vista amb els ulls mig tancats i la mà al front fent visera, però no aconseguia distingir l'amalgama de banderes que decoraven els pals. Es va entretenir comptant-los en silenci: un, dos, tres... un petit estol de vaixells del món, acostumats a vèncer les tempestes i el fred, i a solcar els oceans dels cinc continents. Hauria volgut viatjar com aquells mariners apàtrides. Hauria volgut trepitjar ferm en arribar a port, vagar sense rumb per ciutats de carrerons laberíntics, fotografiar tots els racons d'aquells mons, entrevistar els uns i els altres, caçar notícies, omplir-se els pulmons de salnitre, el cap d'històries i els ulls de mar. Era una romàntica impenitent i una periodista en crisi.

S'estava posant nerviosa. Sempre que pensava que estava perdent miserablement el temps i llençant els diners amb aquell viatge de pa sucat amb oli perdia els estreps. Va canviar de postura i aleshores se li va acudir. Només calia agafar l'anorac i la bossa, obrir la porta amb suavitat, saludar el porter de l'hotel amb cortesia i perdre's Nuuk avall. Va contemplar la ciutat, fríosa, amb la respiració alterada i els ulls brillants. Només tenia disset anys i si el *mister* se n'assabentava tindria problemes, estava prohibit sortir a les nits. Tanmateix, els llumets distants titil·laven

com estels màgics. L'Otilia va tancar els ulls bo i sabent que era incapaç de resistir-s'hi. En silenci, despenjà l'anorac i cercà els diners, la càmera i el passaport. Els roncs pausats de la seva companya omplien la cambra.

Al cap d'una estona, una figureta fosca s'esmunyia per la reixa entreoberta de l'hotel i es perdia dintre de la boira, camí dels molls.